

Europejski Inspektor Ochrony Danych

a ochrona danych osobowych w instytucjach i organach Wspólnoty

*Każda instytucja przetwarza dane osobowe.
Być może Państwa...*

www.edps.europa.eu

Spis treści

Dlaczego ochrona danych jest ważna?	2
Kim jest Europejski Inspektor Ochrony Danych?	4
Jakie obowiązki spoczywają na Europejskim Inspektorze Ochrony Danych?	5
Jakie mam prawa?	7
Jaką rolę pełnią inspektorzy ochrony danych?	9
Jak mogę złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych?	11

Dlaczego ochrona danych jest ważna?

Dane osobowe są przetwarzane przez administrację UE każdego dnia. Proces rekrutacji, ocena pracy personelu, gromadzenie w aktach medycznych danych odnoszących się do zdrowia, uruchomienie systemów zarządzania czasem i nadzór wideo to tylko niektóre przykłady.

Mimo że w większości przypadków Państwa dane osobowe będą wykorzystywane w sposób zasadny i bez żadnych dalszych konsekwencji, jednak z ich przetwarzaniem związane są pewne **zagrożenia**. Jeśli dane takie są niedokładne, nieaktualne lub zostaną ujawnione niewłaściwej osobie szkody, które Państwo poniosą, mogą być całkiem poważne. Mogłoby Państwo spotkać się z nieuzasadnioną odmową zatrudnienia, być wziętymi za kogoś innego i nie zostać wpuszczeni do jakiegoś budynku, zostać oskarżeni o ujawnienie informacji czy nawet stać się ofiarą kradzieży tożsamości.

Kwestia ta dotyczy zatem wszystkich członków personelu UE, a więc muszą oni być świadomi **praw i obowiązków** związanych z ochroną ich danych. Dotyczyć to może również innych obywateli, jeśli powierzą oni swe dane osobowe instytucjom i organom Wspólnoty.

Ochrona danych jest jednym z **praw podstawowych** chronionym nie tylko przez ustawodawstwa krajowe, ale również przez prawodawstwo Unii Europejskiej. Prawo to zapisano w art. 8 **Karty praw podstawowych** Unii Europejskiej.

Promowanie **kultury ochrony danych** w instytucjach i organach UE przyczynia się do lepszych rządów. Poza tym włączenie zabezpieczeń dotyczących ochrony danych do prawodawstwa UE i – w stosownych przypadkach – do jej polityk jest podstawowym warunkiem ich skuteczności.

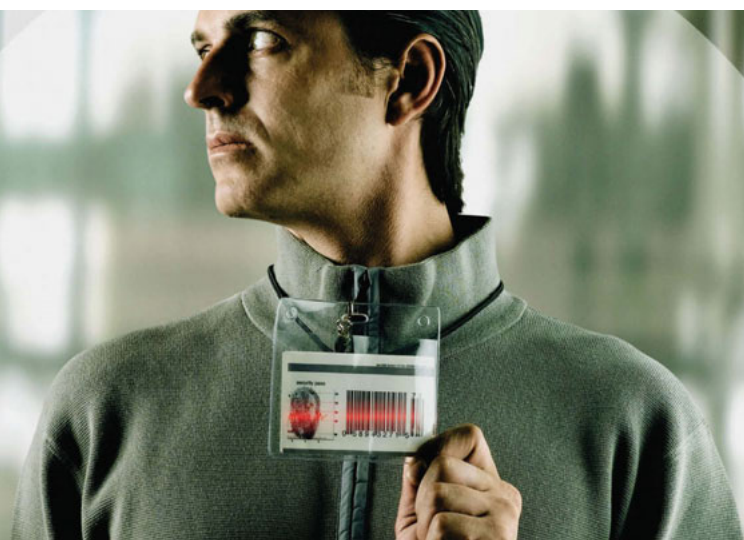

* Czym są „dane osobowe”?

Za dane osobowe można uznać wszelkie informacje dotyczące osoby fizycznej, jeśli osoba ta jest zidentyfikowana lub jeśli można ją zidentyfikować.

Dana osoba jest zidentyfikowana bezpośrednio za pomocą nazwiska lub można ją zidentyfikować za pomocą pewnego elementu identyfikacyjnego (np. numeru referencyjnego) lub kombinacji szczegółów związanych z jej tożsamością (np. wiek, narodowość, pełniona funkcja).

Przykładem danych osobowych są nazwiska, daty urodzenia, fotografie, adresy poczty elektronicznej, numery telefonów i numery identyfikacyjne. Za dane osobowe uznać można także inne szczegóły, takie jak dane odnoszące się do zdrowia, dane wykorzystywane w procedurze oceny, dane dotyczące korzystania z internetu.

Kim jest Europejski Inspektor Ochrony Danych?

Europejski Inspektor Ochrony Danych jest organem niezależnym. Jego członkami są Peter Hustinx i Giovanni Buttarelli. Pierwszy z nich został mianowany europejskim inspektorem ochrony danych, a drugi zastępcą inspektora na mocy wspólnej decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady. Zostali oni mianowani na okres pięciu lat, a stanowiska objęli w styczniu 2009 roku.

Ich zadaniem jest dokonywanie wszelkich starań, by podstawowe prawo do ochrony danych osobowych było respektowane przez instytucje i organy Wspólnoty.

Peter Hustinx

Europejski inspektor ochrony danych

Peter Hustinx pełni funkcję inspektora od stycznia 2004 roku, przyczyniając się do tworzenia nowego organu nadzoru i umacniając jego rolę na szczeblu Wspólnoty. W styczniu 2009 roku został on mianowany ponownie na kolejny okres pięciu lat.

Przed mianowaniem na inspektora Peter Hustinx od 1991 roku pracował jako przewodniczący holenderskiego Organu ds. Ochrony Danych. W latach 1996–2000 przewodniczył Grupie Roboczej ds. Ochrony Danych (Grupie Roboczej Art. 29), unijnemu organowi doradczemu, w którego skład wchodziły krajowe organy ochrony danych.

Giovanni Buttarelli

Zastępca inspektora

Giovanni Buttarelli objął stanowisko zastępcy inspektora w styczniu 2009 roku.

Przed mianowaniem na zastępcę inspektora Giovanni Buttarelli od 1997 roku pracował jako sekretarz generalny włoskiego Organu ds. Ochrony Danych. W latach 2002–2003 przewodniczył – po okresie bycia jego wiceprzewodniczącym – Wspólnemu Schengerńskiemu Organowi Nadzorcemu.

Jakie obowiązki spoczywają na Europejskim Inspektorze Ochrony Danych?

Warto wiedzieć:

Europejski Inspektor Ochrony Danych jest kompetentny jedynie w odniesieniu do danych przetwarzanych przez instytucje i organy Wspólnoty. **Nie jest kompetentny** w odniesieniu do spraw na **szczeblu krajowym** i nie ma w związku z tym uprawnień nadzorczych w dziedzinie przetwarzania danych osobowych przez organy krajowe lub przedsiębiorstwa prywatne.

Zasadniczym celem działalności Europejskiego Inspektora Ochrony Danych jest zagwarantowanie, że w trakcie przetwarzania danych osobowych lub opracowywania nowych strategii politycznych instytucje i organy Wspólnoty będą respektować prawo do prywatności. Poniżej wymienione są trzy główne obszary działania organu.

1. Nadzór

- Monitorowanie przetwarzania danych osobowych w instytucjach i organach Wspólnoty. Europejski Inspektor Ochrony Danych prowadzi je we współpracy z inspektorami ochrony danych każdej instytucji lub każdego organu Wspólnoty.
- Przyjmowanie i badanie skarg złożonych przez osoby prywatne, których dane są przetwarzane przez instytucje i organy unijne, w tym przez członków personelu administracji UE.
- Prowadzenie – z własnej inicjatywy lub na podstawie skargi – dochodzeń i dokonywanie kontroli na miejscu.

2. Doradztwo

- Doradzanie instytucjom i organom Wspólnoty we wszelkich sprawach związanych z ochroną danych osobowych. Europejski Inspektor Ochrony Danych wydaje opinie w sprawie wniosków legislacyjnych odnoszących się do ochrony danych osobowych.
- Śledzenie postępów technologicznych, które mogą mieć wpływ na ochronę danych.
- Występowanie w sprawach wniesionych przed Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

3. Współpraca

- Współpraca z krajowymi organami ds. ochrony danych w celu upowszechniania spójnej ochrony danych w całej Europie..
- Współpraca z organami nadzorczymi powołanymi na potrzeby obszernych baz danych, takich jak Eurodac – baza danych zawierająca odciski palców osób ubiegających się o azyl przechowywane w formie cyfrowej.

Różnica między Europejskim Inspektorem Ochrony Danych a krajowymi organami ds. ochrony danych

Europejski Inspektor Ochrony Danych jest uprawniony do nadzoru instytucji i organów Wspólnoty i do udzielania im porad.

Na terenie państw członkowskich podobną funkcję pełnią krajowe organy ds. ochrony danych, a w niektórych państwach – również organy regionalne. Ich kompetencje rozciągają się zazwyczaj również na przetwarzanie danych przez sektor prywatny.

Europejski Inspektor Ochrony Danych współpracuje z organami krajowymi, np. na forum Grupy Roboczej ds. Ochrony Danych (Grupy Roboczej Art. 29), ale nie pełni funkcji nadrzędnej wobec organów krajowych lub regionalnych.

Europejski Inspektor Ochrony Danych jako organ konsultacyjny

W czasie swojej pierwszej kadencji europejski inspektor ochrony danych wydał prawie 50 opinii legislacyjnych dotyczących ważnych kwestii związanych z ochroną danych.

Wśród poruszonych spraw były: decyzja ramowa w sprawie ochrony danych z obszaru policji i wymiaru sprawiedliwości, dyrektywa w sprawie zatrzymywania danych dotyczących połączeń telefonicznych, rozporządzenie w sprawie publicznego dostępu do dokumentów, wymiana danych ze Stanami Zjednoczonymi, dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej oraz komunikat w sprawie identyfikacji radiowej (RFID).

Jakie mam prawa?

Czy mam prawo wiedzieć o tym, że jedna z instytucji lub jeden z organów Wspólnoty przetwarza dane, które mnie dotyczą?

Tak. Przed zarejestrowaniem lub po zarejestrowaniu danych **administrator danych** musi Państwa poinformować o:

- **tożsamości** administratora danych;
- **celu** danej operacji **przetwarzania** danych;
- **podmiotach otrzymujących** dane;
- **Państwa prawach** jako osób, których dane są przetwarzane.

Czy mogę sprawdzić, jakie dane, które mnie dotyczą, są przetwarzane przez instytucje?

Tak. Mają Państwo prawo do tego, by administrator danych bezpłatnie:

- **udostępnił** Państwu Państwa dane osobowe i przekazał niektóre informacje dotyczące przetwarzania danych (cel ich przetwarzania, informację o tym, które dane są przetwarzane i komu są ujawniane, itp.);
- **poprawił** nieprawidłowe lub niekompletne dane osobowe;
- w pewnych okolicznościach **zablokował** lub **usunął** dane.

Czy mogę sprzeciwić się przetwarzaniu moich danych osobowych?

W każdej chwili mają Państwo prawo sprzeciwić się przetwarzaniu Państwa danych osobowych, motywując to **ważnymi i uzasadnionymi względami**.

Mają Państwo również prawo zostać poinformowani, zanim Państwa dane zostaną po raz pierwszy udostępnione osobom trzecim lub użyte w ich imieniu do celów marketingu bezpośredniego. Mają Państwo prawo nie wyrazić zgody na ich udostępnienie lub użycie.

Co mogę zrobić w razie problemów?

- Po pierwsze **poinformować administratora danych** odpowiedzialnego za ich przetwarzanie i skierować do niego prośbę o podjęcie działań.
- Jeśli nie otrzymają Państwo odpowiedzi lub nie będzie ona satysfakcjonująca, mogą Państwo **zwrócić się do inspektora ochrony danych** odpowiedniej instytucji lub odpowiedniego organu (lista inspektorów ochrony danych znajduje się na stronie internetowej Europejskiego Inspektora Ochrony Danych).
- Mogą Państwo również **złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych**, który rozpatrzy Państwa wniosek i podejmie odpowiednie kroki (zob. „Jak mogę złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych”).
- Od decyzji Europejskiego Inspektora Ochrony Danych mogą Państwo odwołać się do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

Kluczowe pojęcia:

Przetwarzanie: wszelkie operacje dokonywane na danych osobowych prowadzone przy pomocy środków zautomatyzowanych lub bez ich zastosowania, np. gromadzenie, zapisywanie, przechowywanie, zmiana, konsultowanie, ujawnianie, blokowanie itp.

Administrator danych: ujednostka organizacyjna (np. dyrekcja generalna lub dział Komisji Europejskiej) lub osoba, która określa cele i sposoby przetwarzania danych osobowych w imieniu instytucji lub organu.

Więcej informacji: rozporządzenie o ochronie danych (rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Dz.U. L 8 z 12.1.2001), które tworzy ramy prawne dotyczące przetwarzania danych osobowych przez instytucje i organy Wspólnoty.

Jaką rolę pełnią inspektorzy ochrony danych?

Każda instytucja i każdy organ Wspólnoty musi mianować inspektora ochrony danych. Inspektor ochrony danych jest odpowiedzialny za zagwarantowanie – w sposób niezależny – że dana instytucja/dany organ będzie przestrzegać swych **zobowiązań związanych z ochroną danych**.

Inspektor ochrony danych jest osobą o dużym znaczeniu w procesie informowania administratorów i osób, których dane są przetwarzane, o ich prawach i obowiązkach, a także współpracuje z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w kwestii przestrzegania **rozporządzenia o ochronie danych**.

To on przekazuje Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych **powiadomienia** dotyczące **kontroli wstępnej**.

W wielu przypadkach pełni funkcję osoby kontaktowej dla Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z jednej strony a administratora operacji przetwarzania z drugiej.

Inspektor ochrony danych może udzielać przydatnych informacji w dziedzinie skarg i przekazuje informacje o sytuacji instytucji i agencji pod względem przestrzegania przepisów rozporządzenia.

Europejski Inspektor Ochrony Danych i inspektorzy ochrony danych odbywają regularne spotkania indywidualnie lub spotykają się podczas posiedzeń członków sieci inspektorów ochrony danych.

Kluczowe pojęcia:

Zobowiązania związane z ochroną danych: zobowiązania spoczywające na osobie lub jednostce administracyjnej, która przetwarza dane osobowe. Jest wśród nich zobowiązanie do udzielania pewnych informacji osobie, której dane są przetwarzane, do ułatwiania jej dostępu do dotyczących jej danych i korzystania z przysługujących jej praw, takich jak poprawa i kasowanie danych, oraz do dołożenia wszelkich starań, by istniały stosowne środki bezpieczeństwa.

Powiadomienie: informacja przekazywana inspektorowi ochrony danych przed każdą operacją przetwarzania danych osobowych prowadzoną w danej instytucji lub danym organie. Operacje przetwarzania, które mogą powodować określone zagrożenie dla praw i wolności osób fizycznych, muszą być zgłaszane również europejskiemu inspektorowi ochrony danych. Takie zgłoszenie ma status powiadomienia dotyczącego kontroli wstępnej.

Kontrola wstępna: kontrola przeprowadzana przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w celu sprawdzenia, czy przetwarzanie danych wrażliwych (np. związanych ze stanem zdrowia) dokonywane jest z poszanowaniem praw i obowiązków ustanowionych na mocy rozporządzenia o ochronie danych. Kontrola wstępna przeprowadzana przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych przyjmuje postać opinii, w której może on przekazać danej instytucji lub danemu organowi swoje zalecenia, by zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia.

Rozporządzenie o ochronie danych: rozporządzenie (WE) nr 45/2001 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe.

Jak mogę złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych?

Kto może złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych?

Każdy, kto uzna, że podczas przetwarzania danych go dotyczących przez instytucję lub organ Wspólnoty jego prawa zostały naruszone, może złożyć skargę do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

Przetwarzanie danych osobowych przez organy krajowe lub podmioty prywatne nie podlega kompetencjom Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Należy dodać, że Europejski Inspektor Ochrony Danych nie pełni roli organu odwoławczego od decyzji krajowych organów ochrony danych i że z tego względu ich decyzje nie mogą być kwestionowane przed Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.

W jaki sposób można złożyć skargę?

Skarga musi zostać złożona na piśmie (pocztą elektroniczną lub tradycyjną) na następujący adres:

Europejski Inspektor Ochrony Danych

Rue Wiertz 60
1047 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
edps@edps.europa.eu

Bardzo ważne jest, by podać wszelkie stosowne informacje i załączyć wszelkie dokumenty niezbędne do wszczęcia dochodzenia.

W jaki sposób Europejski Inspektor Ochrony Danych rozpatruje skargi?

Z zasady wszystkie skargi rozpatrywane są **w sposób poufny**.

Jeśli skarga zostanie uznana za dopuszczalną, Europejski Inspektor Ochrony Danych przeprowadzi **dochodzenie**, jeśli uzna to za stosowne.

Europejski Inspektor Ochrony Danych będzie w miarę możliwości starał się doprowadzić do **rozwiązania polubownego** między skarżącym a daną instytucją lub organem Wspólnoty. Jeśli okaże się to niemożliwe, orzeczenie zostanie wysłane do zarówno do skarżącego, jak i do instytucji/organu odpowiedzialnych za przetwarzanie danych.

Nadzorcze uprawnienia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych są szerokie, począwszy od udzielania **porad** osobie, której dane są przetwarzane, przez **udzielenie ostrzeżenia lub upomnienia** stosownej instytucji, po wydanie **zakazu** przetwarzania danych lub przekazywanie sprawy **Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich**.

www.edps.europa.eu

Photo credits:

European Communities, page 4;
image100 Ltd., page 7;
iStockphoto, page 10;
Jupiterimages Corporation, page 3

Wiele informacji o Unii Europejskiej
można znaleźć w portalu Europa
(<http://europa.eu>).

Dane katalogowe znajdują się na
końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii
Europejskiej, 2009

ISBN 978-92-95073-52-4
doi: 10.2804/36840

© © Wspólnoty Europejskie, 2009

Powielanie materiałów dozwolone
pod warunkiem podania źródła.

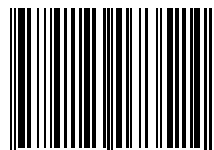
Printed in Germany

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE BIAŁYM
BEZCHLOROWYM

Urząd Publikacji

ISBN 978-92-95073-52-4

9 789295 073524